

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoCsp/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119421363
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6119421363.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a JUDr. Janky Boroškovej, v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zastúpeného JUDr. Oskarom Chnárkom, advokátom so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, proti žalovanej U. Y., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom M. 7, o zaplatenie XX 342,90 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k.13Csp/221/2019-71 z 17. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

II. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Banská Bystrica, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „prvoinštančný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, event. „okresný súd“), odvolaním napadnutým rozsudkom žalobu zamietol (prvý výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobca sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 11 342,90 Eur s príslušenstvom titulom nesplatennej časti poskytnutého úveru zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25. 09. 2014 uzatvorenej medzi Poštová banka, a.s., ktorú pohľadávku nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20. 12. 2018, uzatvorenej medzi Poštová banka, a. s. ako postupom a žalobcom ako postupníkom. Na základe zmluvy o úvere právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej dňa 25. 09. 2014 prevodom na účet finančné prostriedky vo výške 10 000,- Eur, ktoré sa zaviazala vrátiť v dohodnutej lehote vrátane úrokov podľa predpisu splátok k zmluve.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa ust. § 1 ods. 2, 8, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, § 11 ods. 1 písm. a), § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 2, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej aj „Zákon o bankách“), § 151 ods. 1, § 295 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby žalobcu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, z ktorých dôvodov žalobu zamietol. Okresný súd mal za nesporné, že strany sporu uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá však nemala dodržanú písomnú formu, pretože k jej uzavretiu malo dôjsť tak, že najskôr zmluvu podpísala žalovaná dňa 03. 09. 2014, kedy vyplnila body 1, 2 tlačiva (1. zmluvné strany, 2. žiadosť o poskytnutie úveru lepšia splátka), následne malo dôjsť dňa 25. 09. 2014 k schváleniu úveru bankou vyplnením bodu 3 tlačiva, teda najskôr žalovaná vyplnila žiadosť o poskytnutie úveru, ktorá

obsahovala z údajov § 9 ods. 2 ZoSÚ iba žiadanú výšku, dobu a frekvenciu splácania úveru, na ktorý návrh žalobca reagoval tým, že súhlasil s dobou a frekvenciou splácania, avšak znížil výšku úveru a doplnil ďalšie údaje zmluvy, z čoho nemožno vyvodíť akceptáciu návrhu zo strany pôvodného veriteľa, ale išlo o nový návrh, ktorý mala žalovaná písomne prijať alebo ho odmietnuť. V konaní však nebolo preukázané, že by k danej písomnej akceptácii nového návrhu pôvodného veriteľa zo strany žalovanej došlo, žalobca ani netvrdil, že žalovaná daný nový návrh prijala, pričom nečinnosť, či mlčanie žalovanej nemožno považovať za akceptáciu nového návrhu, a preto nemal okresný súd preukázanú existenciu dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných písomných prejavov vôle zmluvných strán, teda nedošlo k uzatvoreniu zmluvy v zákonom predpísanej písomnej forme, čo podľa § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ spôsobuje bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru. Ďalej skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobu ex offa, nakoľko pohľadávka bola na žalobcu z pôvodného veriteľa postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2018 zo dňa 20. 12. 2018, pričom aktívna vecná legitímácia žalobcu súvisí so splnením podmienok podľa § 17 ZoSÚ. Uvedol, že termín konečnej splatnosti bol dojednaný medzi stranami sporu na deň 15. 09. 2024, z ktorého dôvodu mohla byť pohľadávka postúpená na žalobcu iba v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, avšak nakoľko išlo o plnenie v splátkach, mohol veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa § 565 OZ, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Okresný súd nemal za preukázanú dohodu zmluvných strán podľa § 565 OZ ohľadne možnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľom, nakoľko bola zakomponovaná len v obchodných podmienkach nepodpísaných žalovanou, preto predmetom postúpenia mohla byť iba splatná časť úveru (bez úrokov vzhľadom na bezúčnosť úveru). Zároveň nemal za preukázané účinné zosplatenie úveru k 14. 03. 2017 podľa § 53 ods. 9 OZ, pretože žaloba nepreukázala omeškanie žalovanej s plnením v čase zosplatenia. Vzhľadom na konštatovanú bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru pripadla na jednu splátku istiny suma 83,33 Eur (úver vo výške 10 000,- Eur/120 splátok), teda do 14. 03. 2017 mala žalovaná zaplatiť 29 splátok istiny (3 v roku 2014, po 12 splátok v roku 2015 a 2016 a 2 splátky v roku 2017), t. j. spolu sumu 2 416,57 Eur (29 splátok x 83,33 Eur), pričom dovtedy uhradila po započítaní platieb na istinu spolu sumu 2 613,31 Eur, teda viac ako jej vznikla povinnosť a následkom nesplnenia podmienok stanovených v § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ nenastala platnosť predčasného zosplatenia úveru pre rozpor s § 39 OZ. Keďže ku dňu postúpenia pohľadávky, t. j. dňu 20. 12. 2018 nebol celý úver splatný (nedošlo k platnému zosplateniu a konečná splatnosť bola určená na deň 15. 09. 2024), banka nemohla platne postúpiť svoju pohľadávku v celosti inému subjektu a pokiaľ tak učinila, vyhodnotil zmluvu o postúpení pohľadávok za neplatný právny úkon podľa § 39 OZ pre rozpor so zákonom. Ďalej konštatoval nepreukázanie splnenia podmienok žalobcom pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, keďže nebol predložený žiaden dôkaz o tom, že by žalovaná bola pred postúpením pohľadávky vyzvaná na splatenie splatného dlhu, danou výzvou nebol list zo dňa 14. 03. 2017, pretože v danom čase nebola žalovaná v omeškaní so splácaním. V súvislosti s nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoCsp/43/2020 zo dňa 27. 05. 2021, sp. zn. 15CoCsp/53/2020, sp. zn. 17CoCsp/33/2020 a sp. zn. 17CoCsp/3/2021.

4. O trovách prvoinštančného konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že plne úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne nevznikli (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 z 28. 02. 2018).

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podstatou jeho odvolacích námietok boli nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie veci. Mal za to, že existencia uzavretia zmluvy o úvere medzi jeho právnym predchodcom a žalovanou bola nesporná, čo konštatoval prvoinštančný súd aj v bode 30 odôvodnenia svojho rozhodnutia, teda žalovaná podpísala „tlačivo“, kde potvrdila prijatie dokumentov, okrem iných aj obchodných podmienok, v ktorých bola dohodnutá možnosť predčasného zosplatenia úveru. Preto ak okresný súd nepovažoval uzavretú zmluvu o úvere za písomnú, nemá to za následok jej neplatnosť, zmluva je splatná za podmienok dohodnutých medzi stranami a je neudržateľný argument okresného súdu, že nedodržanie písomnej formy zmluvy má za následok neexistenciu platnej dohody o predčasnom zosplatení úveru. Písomná forma dohody o možnosti predčasného zosplatenia pohľadávky z § 565 OZ nevyplýva, absenciu písomnej formy zmluvy, ktorej súčasťou bol odkaz na obchodné podmienky obsahujúce možnosť predčasného zosplatenia úveru, ktoré boli žalovanou prevzaté, nemožno považovať za neplatnú dohodu, a preto okresný súd arbitrárnym rozhodnutím určil

neplatnosť dohody o možnosti predčasného zosplatnenia úveru bez pokladu v právnych predpisoch. Obchodné podmienky, s ktorými žalovaná vyhlásila súhlas a bola s nimi oboznámená, tvorili so zmluvou jeden celok, preto postúpenie pohľadávky predstavovalo platný právny úkon, pretože došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky a možnosť dohody o predčasnom zosplatnení úveru § 565 OZ v obchodných podmienkach nevylučuje. Žiadne zákonné ustanovenie nevyžaduje, aby podpis zmluvných strán bol prítomný na každom jednom zmluvnom dojednaní, pričom zloženie zmluvy z viacerých listín je bežnou zmluvnou praxou. V uvedenom smere poukázal na rozsudok SDEÚ C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti T.J., v ktorom SDEÚ zaujal stanovisko o tom, že zmluva o úvere nemusí byť vyhotovená ako jediný dokument, ale jej všetky náležitosti musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči, čo bolo v danom prípade splnené. Pohľadávku nadobudol na základe zmluvy o postúpení, teda má aktívnu vecnú legitimáciu a okresný súd si iracionálnym spôsobom zdôvodnil údajnú neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, pričom nesúhlasil s názorom okresného súdu o nesplnení podmienok podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Predložil okresnému súdu výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 14. 03. 2017, ktorou žalovanej oznámil predčasné zosplatnenie úveru k uvedenému dňu, ktorú výzvu je potrebné považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nebola potrebná ďalšia výzva upozorňujúca na možnosť postúpenia pohľadávky na nebankový subjekt. Žalovaná po zosplatnení úveru a na základe výzvy právneho predchodcu neuhradila dlžnú sumu, preto pohľadávka bola postúpená zmluvou zo dňa 20. 12. 2018. Nesúhlasil s argumentáciou okresného súdu, že výzva zo dňa 14. 03. 2017 nie je výzvou podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách z dôvodu, že žalovaná nebola ešte v omeškaní so splácaním, keďže okresný súd vyhodnotil predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov, z ktorého dôvodu podľa súdu žalovaná nebola ku dňu 14. 03. 2017 v omeškaní, a teda nemohlo dôjsť ani k predčasnému zosplatneniu úveru a následne ani k platnému postúpeniu pohľadávky, pričom určenie výšky splátok okresným súdom v sume 83,33 Eur sa neopiera o žiadne skutkové okolnosti a listinné dôkazy, pretože ak zo zmluvy o úvere, ktorá podľa okresného súdu nemala dodržanú písomnú formu, vyplýva dohoda o počte splátok 120, ale zároveň je daná aj výška splátky v sume 139,24 Eur, preto pri počte splátok, ktoré mala žalovaná zaplatiť ku dňu 14. 03. 2017 sa malo vychádzať z výšky splátky v sume 139,24 Eur, čo predstavuje spolu sumu 4 037,96 Eur, preto žalovaná bola v omeškaní, nakoľko k danému dňu mala uhradenú sumu len vo výške 2 416,57 Eur. Okresný súd na jednej strane prihliadol na dojednanie zmluvných strán ohľadne počtu dohodnutých splátok, na druhej strane však odignoroval dohodu o výške jednej splátky (139,24 Eur), čo nie je akceptovateľné, pretože ak podľa jeho názoru nebola dodržaná písomná forma zmluvy, pre svoje výpočty akceptoval dohodu strán o počte splátok 120, avšak pre nedodržanie písomnej formy zároveň konštatoval neexistenciu platnosti dohody o možnosti predčasného zosplatnenia úveru.

7. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP), po zopakovaní a doplnení dokazovania podľa § 384 CSP na nariadenom pojednávaní podľa § 385 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní žiadal žalobe vyhovieť a priznať náhradu trov konania. Zotrvával na podanom odvolaní, pretože okresný súd nesprávne vec právne posúdil a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Medzi stranami sporu bola preukázaná existencia dohody o zosplatnení úveru, bola splnená výzva podľa Zákona o bankách § 92 ods. 8, a to v liste zo dňa 14. 03. 2017. Namietal, že okresný súd si nesprávne prispôbil výšku splátky, pričom vychádzal z počtu splátok, ako bolo dojednané v zmluve. Nesúhlasil s argumentáciou o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie.

10. Žalovaná sa na pojednávanie nedostavila, predvolanie mala doručené, svoju neúčast' ospravedlnila písomne listom doručeným odvolaciemu súdu dňa 16. 11. 2021 z dôvodu pobytu v zahraničí, bydliska v okrese Prešov, preto by bolo pre ňu problematické cestovať. Preto odvolací súd podľa § 180 CSP pojednával v jej neprítomnosti.

11. Odvolací súd vo veci zopakoval dokazovanie listinnými dôkazmi a to prečítaním aktuálneho stavu úveru ku dňu 18. 12. 2018, podacím hárkom, doručenkou, zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2018, výzvou zo dňa 15. 02. 2017, všeobecnými obchodnými podmienkami, výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 14. 03. 2017, zmluvou o úvere.

12. Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 18. 12. 2018 vyplývalo, že žalovaná prestala uhrádzať splátky v stanovenej výške už dňa 15. 04. 2016, kedy uhradila sumu 49,63 Eur následne od 15. 05. 2016 do 15. 10. 2016 neuhradila žiadnu splátku, ďalej uhrádzala splátky v mesiacoch november 2016 až 15. 02. 2017.

13. Z poštového podacieho hárku zo dňa 16. 02. 2017 vyplýva doručovanie výzvy žalovanej zo strany žalobcu datovanej dňa 15. 02. 2017, ktorou bola žalovaná upozornená na skutočnosť, že ku dňu 15. 02. 2017 je pohľadávka právneho predchodcu žalobcu po lehote splatnosti viac ako tri mesiace, a to vo výške 651,73 Eur s tým, že bola upozornená na možnosť predčasného zosplatnenia úveru.

14. Z doručenky o zásielke adresovanej žalovanej vyplýva, že mala uložená zásielku dňom 17. 03. 2017, ktorú si neprevzala v odbernej lehote a bola vrátená právnemu predchodcovi žalobcu dňa 10. 04. 2017, pričom podľa označenia išlo o doručovanie výzvy banky zo dňa 14. 03. 2017.

15. Predmetná pohľadávka bola postúpená na žalobcu z právneho predchodcu - Poštovej banky, a. s., na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. III/2018 uzavretej dňa 20. 12. 2018.

16. Súčasťou zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky predložené žalobcom účinné od 28. 06. 2014.

17. Z výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 14. 03. 2017 bolo zistené, že právny predchodca žalobcu predmetný úver zosplatnil, výšku dlžnej sumy vyčíslil v sume 9 827,86 Eur, ku ktorej úhrade vyzval žalovanú na zaplatenie v lehote 10 kalendárnych dní.

18. Zo zmluvy o úvere, lepšia splátka uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou vyplýva, že v časti 1 danej zmluvy sú uvedené zmluvné strany, v časti 2 - žiadosť o poskytnutie úveru bola uvedená žiadaná výška úveru v sume 12 000,- Eur s dobou splácania 10 rokov k 15. dňu v mesiaci s poistením, pričom v časti 3 označenej ako „predmet zmluvy“ bola uvedená výška úveru 10 000,- Eur s mesačnou splátkou 139,24 Eur, s úrokovou sadzbou 8,90 %, RPMN 9,28 %, s počiatkom prvej splátky dňa 15. 10. 2014 a s konečnou splatnosťou dňa 15. 09. 2024, s počtom splátok 120. V časti 3, bod 3.2 bolo dojednanie zmluvných strán zmluvy o úvere, že „dlžník je povinný záväzok splatiť v súlade s podmienkami uvedenými v zmluve a v obchodných podmienkach, v opačnom prípade je banka je oprávnená požadovať predčasné splatenie celého úveru poskytnutého v zmysle zmluvy“. V časti 3, bod 3.7 bolo dojednanie zmluvných strán o spravovaní sa okrem zmluvy aj Obchodnými podmienkami, všeobecnými obchodnými podmienkami, Sadzobníkom poplatkov, Oznamením o úrokových sadzbách, ktoré tvoria nedeliteľnú súčasť zmluvy.

19. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

20. Po zopakovaní dokazovania odvolací súd zistil, že okresný súd síce riadne zistil skutkový stav veci, vykonal riadne dokazovanie, na prejednávanej veci aplikoval správne právne predpisy, vo veci rozhodol síce vecne správne, ale odvolací súd rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdil z iných právnych dôvodov.

21. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

22. K odvolacej námietke žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že okresný súd na prejednávanej veci použil správnu právnu normu, túto aj správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval.

23. Podľa § 524 ods. 1 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

24. Postúpenie pohľadávky zmluvou podľa § 524 a nasl. OZ predstavuje typickú dobrovoľnú cesiu, ktorá je prejavom autonómie slobodnej vôle kontrahentov. V dôsledku postúpenia dochádza k prevodu pohľadávky z jej pôvodného majiteľa ako postupcu, na nového nadobúdateľa ako postupníka. Ide o dvojstranný právny úkon bez účasti dlžníka, ktorého súhlas sa na postúpenie pohľadávky nevyžaduje, a ktorý nemusí byť o postúpení vôbec informovaný. Práva a povinnosti dlžníka zo záväzkového vzťahu nie sú v zásade postúpením pohľadávky nijako dotknuté (princíp identity pohľadávky). Zákon osobitne chráni postavenie dlžníka, keď neumožňuje postúpenie pohľadávky, ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil a zachováva dlžníkovi aj vo vzťahu k postupníkovi všetky námietky proti pohľadávke, ktoré mohol uplatniť v čase postúpenia (§ 529 OZ). Postúpením pohľadávky dochádza v rámci záväzkového vzťahu k tzv. singulárnej sukcesii, ktorá má hmotnoprávne účinky. Právnym nástupcom (sukcesorom) pôvodného veriteľa sa v rozsahu postúpeného práva na plnenie stáva postupník [viď Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II., § 451-880. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2015, 1802 s.; (ďalej len "Komentár")].

25. Predmetom postúpenia môže byť akákoľvek pohľadávka v zmysle práva na plnenie voči dlžníkovi, pokiaľ jej postúpenie nevyklučuje OZ alebo iný právny predpis. Spôsobilým predmetom postúpenia môže byť vo všeobecnosti pohľadávka splatná alebo nesplatná, premičaná, podmienená, prípadne relatívne neplatná, pokiaľ sa dotknutá osoba pred postúpením neplatnosti účinne nedovolala podľa § 40a OZ. Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla, a ktorého obsah môže tvoriť značný objem práv a povinností, ktoré nie sú postúpením dotknuté. Účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu ostáva naďalej postupca. Spolu s pohľadávkou nadobúda postupník aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. S postúpenou pohľadávkou nadobúda postupník osobitnú povinnosť strpieť prípadné uplatnenie námietok, ktorými dlžník v čase postúpenia disponoval voči postupcovi, vrátane kompenzačnej námietky vo vzťahu k pohľadávkam, ktoré mal dlžník voči postupcovi v čase notifikácie (viď Komentár s. 1805).

26. Podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení predmetnej pohľadávky), práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

27. ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu (18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) , banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

28. prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

29. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu uzatvoril dňa 25. 09. 2014 so žalovanou zmluvu o úvere, ktorou jej poskytol úver vo výške 10 000,- Eur, a tento bola žalovaná povinná splácať mesačnou splátkou po 139,24 Eur, s úrokovou sadzbou 8,90 %, RPMN 9,28 %, s počiatkom prvej splátky dňa 15. 10. 2014 a s konečnou splatnosťou dňa 15. 09. 2024, s počtom splátok 120.

30. Pokiaľ prvoinštančný súd predmetnú zmluvu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle citovaných ustanovení § 52 a nasl. OZ a zároveň ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa v tom čase platného ZoSÚ, keď právny predchodca žalobcu mal pri uzatváraní aj plnení zmluvy postavenie dodávateľa, pretože konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na strane dlžníka vystupoval spotrebiteľ - fyzická osoba, ktorá neuzatvárala zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, s týmto odvolací súd súhlasí.

31. Odvolací súd však nesúhlasí so záverom okresného súdu o nedodržaní písomnej formy predmetnej zmluvy z dôvodu neprijatia návrhu zo strany žalovanej, ktorej návrh a teda zmluvné podmienky obsahovala časť 2 - „žiadosť o poskytnutie úveru predmetnej zmluvy“, ktoré boli v časti 3 predmetnej zmluvy vymedzené odlišne žalobcom, ktorým teda boli doplnené ďalšie údaje zmluvy, z ktorého dôvodu

nemožno hovoriť o akceptácii návrhu zo strany pôvodného veriteľa, ale o novom návrhu. Daný záver okresného súdu odvolací súd nepovažuje za správny, pretože k podpisu zmluvných strán predmetnej zmluvy došlo, žalovaná síce pôvodne požadovala úver vo výške 12 000,- Eur ako vyplýva z časti 2 zmluvy, avšak tento úver bol právnym predchodcom žalobcu schválený vo výške 10 000,- Eur a všetky náležitosti predmetnej zmluvy boli obsiahnuté v časti 3, bod 3.1, z ktorého dôvodu odvolací súd nepovažoval predmetný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov pre nedodržanie písomnej formy, pretože došlo k uzavretiu zmluvy a konsenzu zmluvných strán na jej obsahu.

32. Rovnako odvolací súd poukazuje na dohodu zmluvných strán o možnosti predčasného zosplatnenia úveru obsiahnutú v časti 3, bod 3.2 zmluvy, teda ani tento záver okresného súdu o nepreukázaní dohody o možnosti predčasného zosplatnenia úveru podľa § 565 OZ nebol správny.

33. V danom prípade súd prvej inštancie zamietol žalobu aj z dôvodu, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky zo strany postupcu na žalobcu, čo malo v konečnom dôsledku vplyv na nedostatok jeho aktívnej vecnej legitímácie, pričom žalobca odvodzoval svoju aktívnu vecnú legitímáciu od zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20. 12. 2018.

34. Pod pojmom aktívna vecná legitímácia je potrebné rozumieť také hmotnoprávne postavenie, z ktorého žalobcovi prináleží ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať.

35. Odvolací súd v tomto smere zdôrazňuje, že skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej na strane žalobcu alebo pasívnej na strane žalovaného, je podstatnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu tzn. ex offa, a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán konania nenamietala. Zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby (rozsudok NS SR sp. zn. 2 Cdo 205/2009, z 29. 06. 2010). V prípade, ak konajúci súd, opomenul vyriešenie otázky existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offa viazaný, protirečí takéto konanie obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 266/2014).

36. Prvoinštančný súd správne postupoval, ak z úradnej povinnosti skúmal vecnú legitímáciu strán sporu a dospel k správne záveru, že žalobca v konaní nedisponoval aktívnou vecnou legitímáciou.

37. Odvolací súd preto vo vzťahu k aktívnej legitímácii žalobcu dodáva, že pre postúpenie práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere musia byť splnené podmienky upravené v cit. § 17 ods. 1 ZoSÚ, ktorý upravuje podmienky poskytovania určitého druhu úverov (konkrétne spotrebiteľských úverov), teda vo vzťahu k bankám a k postupovaniu pohľadávok z týchto úverov je § 17 ods. 1 cit. zákona úpravou lex specialis vo vzťahu k cit. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Jednou z podmienok v tomto ustanovení na postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru je, že postupovaná pohľadávka je splatná v celom rozsahu, teda že je buď po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, t. j. nastala splatnosť už aj poslednej splátky alebo ide o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, t. j. pri ktorej bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru.

38. Z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je zrejmé, že konečná splatnosť úveru mala nastať až poslednou splátkou splatnou dňa 15. 09. 2024, teda splatnou v celom rozsahu mohla byť v čase postúpenia pohľadávky iba z dôvodu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

39. Odvolací súd uvádza, že vychádzajúc z tvrdenia žalobcu, ktorý k platnosti postúpenia a teda výzvy banky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách poukazoval na výzvu pôvodného veriteľa zo dňa 14. 03. 2017 uvádza, že len samotná výzva na platné postúpenie pohľadávky nestačila, ale museli byť plnené aj podmienky na postúpenie práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravené v cit. § 17 ods. 1 ZoSÚ.

40. Nakoľko odvolací súd na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru o platnosti zmluvy o úvere a tomu, že strany mali dohodu o predčasnom zosplatnení úveru, bolo potrebné skúmať, či došlo k platnému zosplatneniu úveru a teda splneniu podmienok na postúpenie práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

41. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v ustanovení § 53 ods. 9 OZ v spojení s ustanovením § 565 OZ. Jedná sa o hmotnoprávne podmienky, ktoré musia byť kumulatívne splnené pre platné a zákonné predčasné zosplatenie pohľadávky. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a s výslovným upozornením na možnosť veriteľa požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinnosti dlžníka. Podľa § 53 ods. 9 OZ právo na jednorazové splatenie celej neuhradenej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Ustanovenie § 565 OZ zase ustanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Nakoľko ustanovenie § 53 ods. 9 OZ predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565 OZ, právo podľa § 53 ods. 9 OZ môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť a za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatenia celej pohľadávky nemusí bez ďalšieho začať plynúť až potom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace. Podľa § 53 ods. 9 OZ nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr, táto je upravená v § 565 OZ, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie. Do splatnosti tej splátky, ktorá nasleduje po uplynutí troch mesiacov od nezaplatenia splátky, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

42. Odvolací súd vychádzajúc z aktuálneho stavu úveru zistil, že žalovaná bola v omeškaní so splácaním úveru už od splátky splatnej dňa 15. 04. 2016, pričom od 15. 05. 2016 do 15.11. 2016 neuhrádzala žiadne splátky (uhradila splátku až dňa 15. 11. 2016). Právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 15. 02. 2017 pred zosplatením úveru vyzval žalovanú na uhradenie dlžnej sumy 651,73 Eur, čo zodpovedá omeškaniu viac ako so 4 splátkami a upozornil ju na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Následne právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru listom zo dňa 14. 03. 2017, pričom vyčíslil celkový dlh v sume 9 827,86 Eur.

43. Odvolací súd však proces zosplatenia realizovaný právnym predchodcom žalobcu nepovažoval za súladný s § 53 ods. 9 a § 565 OZ, keďže od splátky splatnej dňa 15. 10. 2016 do zosplatenia listom zo dňa 14. 03. 2017 uplynula doba viac ako piatich mesiacov, preto žalobca realizoval zosplatenie oneskorene, po uplynutí lehoty podľa § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ, pretože nie je na ľubovôli veriteľa kedy učini zosplatenie, pre tú ktorú konkrétnu splátku, ale má zákonom stanovenú lehotu, teda je časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie a ak ho nevyužije, nedochádza k zosplateniu, prípadne ide o neplatné zosplatenie ako v prejednávanej veci. Aj keď žalobca v zosplatení neuviedol, pre ktorú splátku úver zosplatil, z vyčísleného dlhu vo výzve zo dňa 14. 03. 2017, ako aj z výzvy zo dňa 15. 02. 2017 či aktuálneho stavu úveru je zrejmé, že išlo o zosplatenie pre splátku za mesiac október 2016, pretože vždy ide o zosplatenie pre omeškanie s konkrétnou splátkou, a nie pre viac dlžných splátok úveru.

44. Preto vychádzajúc z aplikácie a interpretácie ust. § 53 ods. 9 OZ, ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ, aj ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, odvolací súd aj keď z iných dôvodov ako konštatoval okresný súd, dospel k záveru, že nedodržaním postupu podľa § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, čo v zmysle § 17 ods. 1 ZoSÚ v spojení s § 39 OZ zakladá neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky a teda nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

45. Preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, vrátane závislého výroku o trovách konania (druhý výrok).

46. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Žalovaná bola síce v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, a vzniklo by jej proti žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalovanej žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli, a preto jej odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

47. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.